

Accounting Asset Informativeness Based on Intrinsic and Optional Factors and Investors' Beliefs: Investigating the Effects of Accounting Earnings Quality

Zahra Heidary
Sureshjani *

PhD student in Accounting, Department of Accounting, Faculty of Administrative Sciences and Economics, University of Isfahan, Isfahan, Ira

Daruosh Foroughi

Professor, Department of Accounting, Faculty of Administrative Sciences and Economics, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Alireza Rohravi
Dastjerdi

Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Administrative Sciences and Economic, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Abstract

Assets are crucial for companies' current and future decisions, significantly influencing investors' perceptions. This study investigates the relationship between accounting asset informativeness and investors' beliefs, with a focus on the impact of accounting earnings quality. A sample of 249 companies listed on the Tehran Stock Exchange between 2013 and 2023 was selected for analysis. The results indicate that increased asset informativeness positively influences investors' beliefs at both the aggregate and discretionary levels. However, asset informativeness related to inherent factors does not impact investors' beliefs. Furthermore, low earnings quality does not weaken the relationship between asset informativeness at the aggregate level and discretionary factors with investors' beliefs.

Keywords: Accounting asset informativeness, Investors' beliefs, Earnings quality, Intrinsic and optional company factors.

* Corresponding Author: foroghi@ase.ui.ac.ir

How to Cite: Heidary Sureshjani, Z., Foroughi, D., Rohravi Dastjerdi, A. (2024). Accounting Asset Informativeness Based on Intrinsic and Optional Factors and Investors' Beliefs: Investigating the Effects of Accounting Earnings Quality, *Empirical Studies in Financial Accounting*, 21(82), 1-42. DOI: 10.22054/qjma.2024.79868.2571

1- Introduction

Investors' beliefs and expectations play a crucial role in their decision-making process and behavior. Assets are a key factor in a company's present and future decisions, significantly influencing investors' confidence. Accounting assets help reduce uncertainty about a share's true value and shape people's expectations of the company. In other words, they contain valuable information, reflecting high accounting asset informativeness. Notably, accounting asset informativeness is distinct from earnings indicators. As a result, low earnings quality does not affect investors' beliefs due to the presence of accounting asset informativeness. Therefore, earnings quality may not influence the correlation between accounting asset informativeness and investors' beliefs. Based on this, the research aims to explore the connection between accounting asset informativeness and investors' beliefs, with a focus on the influence of accounting earnings quality. The researchers propose two hypotheses: Accounting asset informativeness positively impacts investors' beliefs, and earnings quality does not moderate the influence of accounting asset informativeness on investors' beliefs.

2- Methodology

This study focuses on applied research. Accounting asset informativeness is the independent variable, calculated using the explanatory power of the regression of a company's net operating assets on its operating earnings. A 10-year rolling regression was conducted separately for each company. Investors' beliefs were the dependent variable, and the earnings quality served as the moderating variable. Earnings quality was determined based on four criteria: earnings stability, earnings smoothing, accruals quality, and the relationship between earnings and value. The study included a sample of 249 companies listed on the Tehran Stock Exchange, spanning from 2013 to 2023.

3- Results

The information provided by accounting assets has a positive impact on investors' beliefs at both the aggregate and discretionary levels. However, this information does not affect investors' beliefs when it comes to intrinsic factors. Additionally, low earnings quality does not weaken the relationship between accounting asset information at the aggregate level and discretionary factors with investors' beliefs.

4- Discussion

According to neoclassical investment theory, changes in a company's market value reflect investors' assessments of its intrinsic value based on available information. Therefore, the informativeness of a company's accounting assets can affect its stock performance. When a company's capital stock is inaccurately measured by its accounting assets, changes in market value will have a greater impact than changes in accounting assets. On the other hand, when accounting assets are measured with less error, they provide more accurate information about the company's resources. Investors use this information to estimate the market value of a company's stock and form expectations about its intrinsic value. If accounting asset informativeness is strong, investors rely on asset information to analyze the intrinsic value of the stock. It seems that even if the quality of earnings is weak, it does not significantly impact investors' decision-making. Therefore, low earnings quality cannot disrupt the relationship between accounting asset informativeness and shareholders' expectations.

5- Conclusion

Based on the findings, investors and financial statement users should consider asset informativeness when determining the true value of a share. It is important to note that financial statement information is not limited to profit and loss but also includes the measurement of assets on the balance sheet.

Creditors should not focus solely on profit and loss in their debt agreement; they should also consider the company's assets as a result of its current and future decisions. It is recommended that standard setters use asset informativeness to evaluate the effects of policy changes and balance sheet asset measurement changes to improve the implementation of accounting standards.

Analysts should consider asset informativeness as a fundamental factor during analysis, especially when earnings quality is low. Additionally, company managers and planners should specify the purpose of obtaining operational assets and the capacity of those assets during financial reporting to attract the attention of investors and creditors.

آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری با توجه به عوامل ذاتی و اختیاری و باورهای سرمایه‌گذاران: بررسی اثرات کیفیت سود حسابداری

- دانشجوی دکتری گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد،
 دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران * ID زهرا حیدری سورشجانی
- استاد گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه
 اصفهان، اصفهان، ایران ID داریوش فروغی
- استادیار گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه
 اصفهان، اصفهان، ایران ID علیرضا رهروی دستجردی

چکیده

باور و انتظارات سرمایه‌گذاران، زمینه‌ساز اتخاذ تصمیم‌ها و شکل دهنده رفتار آنان است. دارایی‌ها منبع مهم تصمیم‌های فعلی و آتی شرکت‌ها است که نقش حیاتی بر باور سرمایه‌گذاران دارد. دارایی‌های حسابداری عدم‌اطمینان در مورد ارزش ذاتی سهم را برطرف می‌کند و برانتظارات افراد از شرکت تأثیر می‌گذارد. همچنین آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری از ویژگی‌های سود متمایز است. لذا ممکن است کیفیت سود بر رابطه آگاهی بخشی دارایی‌ها و باورهای سرمایه‌گذاران تأثیر گذار نباشد. پژوهش حاضر به بررسی رابطه آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری و باورهای سرمایه‌گذاران، با تأکید بر اثرات کیفیت سود حسابداری می‌پردازد. در این راستا نمونه‌ای مشتمل بر ۲۴۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، طی دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۴۰۱ انتخاب و آزمون شده است. مدل پژوهش نیز از طریق داده‌های پنل با کنترل اثرات سال و صنعت به روش حداقل مربعات معمولی با خطای استاندارد مقاوم (خوشه‌بندی خطاها در سطح شرکت) برآورد شده است. به علاوه برای محاسبه آگاهی بخشی دارایی‌ها از رگرسیون غلتان ده‌ساله وقفه خالص دارایی‌های عملیاتی شرکت بر روی سود شرکت استفاده گردید. نتایج نشان داد، آگاهی بخشی دارایی‌ها در

مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری رشته حسابداری دانشگاه اصفهان است.

* نویسنده مسئول: foroghi@ase.ui.ac.ir

آگاهی بخشی دارایی های حسابداری با توجه به عوامل ذاتی ...؛ حیدری سورشجانی و همکاران | ۵

سطح کل و اختیاری بر باورهای سرمایه گذاران تأثیر مثبت دارد؛ اما آگاهی بخشی دارایی ها در سطح عوامل ذاتی بر باورهای سرمایه گذاران تأثیر ندارد. همچنین، کیفیت سود پایین خللی در ارتباط بین آگاهی بخشی دارایی ها در سطح کل و عوامل اختیاری با باورهای سرمایه گذاران ایجاد نمی کند. این یافته ها می تواند به استفاده کنندگان صورت های مالی به خصوص سرمایه گذاران و سهامداران کمک نماید تا در حین برآورد ارزش ذاتی سهم در جهت تصمیم سرمایه گذاری، به آگاهی بخشی دارایی های حسابداری نیز توجه زیادی نمایند.

کلیدواژه ها: آگاهی بخشی دارایی های حسابداری، باورهای سرمایه گذاران، کیفیت سود، عوامل ذاتی و اختیاری شرکت.

مقدمه

در بازار سرمایه، بازده سهام منعکس کننده ارزیابی جمعی سرمایه گذاران از عملکرد شرکت در زمان فعلی و چشم انداز شرکت است (Hann et al., 2020). بازده بازاری سهام، سیگنال های مفیدی را در مورد وضعیت آینده اقتصاد، از جمله وضعیت اقتصادی و مالی ارائه می دهد؛ بنابراین، سرمایه گذاران اعم از نهادی و فردی برای خرید و فروش سهام به اطلاعاتی نیاز دارند که به آنها در تصمیم گیری های اقتصادی همچون انتخاب سهم با بازده بیشتر کمک کند (Morck et al., 2000). باری و همکاران (۱۴۰۰) بیان می نمایند، سرمایه گذاران از اطلاعات در دسترس خود برای تصمیم گیری های آتی استفاده می نمایند و این اطلاعات که مبنای شکل گیری تصمیم های آنان می شود، باورهای سرمایه گذاران را ایجاد می کند. (Chen et al., 2022) نیز بیان کردند که انتظارات سرمایه گذاران از اطلاعات دارایی شرکت ها در صورت وضعیت مالی (ترازنامه) شکل می گیرد و عامل مهمی در تغییر باورهای سرمایه گذاران است.

دارایی های حسابداری اطلاعات تجمعی تصمیم های عملیاتی و سرمایه گذاری گذشته و فعلی (یعنی ورودی فرآیند خلق ارزش) شرکت ها را به صورت خلاصه بیان می کند. اطلاعات دارایی های حسابداری زمانی برای استفاده کنندگان صورت های مالی مفیدتر است که دارایی های گزارش شده آموزنده تر باشد و به صورت دقیق تر موجودی منابع یک شرکت را اندازه گیری نماید؛ در واقع دارای محتوای اطلاعاتی یا آگاهی بخشی باشند. آگاهی بخشی دارایی ها، به عنوان دقت اطلاعات مربوط به دارایی ها در سیستم گزارشگری مالی یک شرکت تعریف می شود (Chen et al., 2022)؛ بنابراین زمانی که مبالغ گزارش شده دارایی ها، عدم اطمینان سرمایه گذاران را در مورد سهام سرمایه شرکت کاهش می دهد، اطلاعات بیشتری دارند و در چنین شرایطی دارای قدرت آگاهی بخشی بالایی می باشند؛ پس آگاهی بخشی بالاتر دارایی، عدم اطمینان در مورد ارزش سرمایه اقتصادی آن شرکت و میزان ظرفیت تولیدی را برطرف می کند (Dutta & Nezlobin, 2017). با این حال، میزان اطلاعات از شرایط محیط عملیاتی (عوامل ذاتی) و فعالیت شرکت (عوامل

اختیاری)، نیز در تشکیل باورهای سرمایه گذاران از دارایی های شرکت نقش مهمی دارد. سرمایه گذاران بر اساس چنین باورهایی به تصمیم گیری و انتخاب رفتار خود می پردازند. لذا تفکیک آگاهی بخشی دارایی ها با در نظر گرفتن عوامل ذاتی و اختیاری می تواند تا حدی میزان خطای اندازه گیری سرمایه و ظرفیت تولیدی توسط دارایی های حسابداری را کمتر کند و شناسایی ارزش بنیادی سهام برای سرمایه گذاران آسان تر گردد.

علی رغم اهمیت دارایی ها، اغلب تحقیقات بر سود و زیان و کیفیت آن، تأکید کرده اند، نوذری و همکاران (۱۴۰۱) بیان می کنند که سود حسابداری قابلیت دستکاری زیادی دارد، لذا کیفیت سود ضعیف، سرمایه گذاران را از ارزیابی صحیح عملکرد شرکت باز می دارد. این در حالی است که دارایی ها، با نمایش سطح ظرفیت تولیدی موجود، هم خروجی عملیات جاری و گذشته شرکت را تولید می کند و هم اطلاعاتی از تصمیم گیری های تخصیص منابع برای سرمایه گذاران ارائه می دهد و می تواند انتظارات و باورهای سرمایه گذاران از ارزش ذاتی سهام را شکل دهد و حتی اگر کیفیت سود ضعیف باشد، خللی در تصمیم گیری سرمایه گذاران ایجاد ننماید (Chen et al., 2019).

با تفاسیر بیان شده، ضرورت بررسی آگاهی بخشی دارایی های شرکت ها غیرقابل انکار است. در واقع آگاهی بخشی دارایی ها یک عامل تعیین کننده ارزش واقعی شرکت ها می باشد که می تواند با تأثیر گذاری بر تصمیم های سرمایه گذاران، آنان را به سود برساند. همچنین، با تخصیص کارای منابع اقتصادی، منجر به توسعه اقتصادی شرکت و حتی بهبود تولید ناخالص داخلی کشور شود. پس بررسی آگاهی بخشی دارایی شرکت ها، از مهم ترین مسائلی است که سرمایه گذاران را در تحلیل ارزش شرکت کمک می کند که نه تنها با ایجاد امنیت سرمایه گذاری، گرایش افراد به بازار سرمایه را بیشتر می کند، بلکه استاندارد گذاران و تنظیم کنندگان قوانین را جهت بهبود آگاهی بخشی دارایی آگاه می کند. پژوهش حاضر از چند جهت برای ادبیات حسابداری حائز دانش افزایی است. اول، از آنجا که رونق بازار سرمایه، عامل ایجاد بهبود شرایط اقتصادی در کشور است، بررسی اثرات آگاهی بخشی دارایی ها بر باورهای سرمایه گذاران، می تواند برای مدیران شرکت ها و

قانون گذاران و مراجع مسئول دارای اهمیت زیادی باشد؛ زیرا به آنان کمک می کند تا بهبود آگاهی بخشی دارایی را یک راهکار مناسب برای بهبود فرایند و کیفیت قضاوت و تصمیم گیری سرمایه گذاران قلمداد کنند. دوم، مطالعه حاضر معیار آگاهی بخشی دارایی که توسط Chen et al. (2022) معرفی شده بود را در ایران بررسی می نماید، معیاری که برای تعیین اطلاعات آتی مهم می باشد و به دنبال آن است تا نشان دهد، آگاهی بخشی دارایی ها، از معیارهای کیفیت سود مجزا است و ممکن است با کیفیت سود پایین نیز، میزان باورهای سرمایه گذاران تغییر نکند؛ بنابراین این مطالعه، تحقیقات حسابداری و مالی رفتاری مربوط به آگاهی بخشی دارایی ها در شکل گیری باورهای سرمایه گذاران را توسعه می دهد. سوم، از آنجا که مطالعات اندکی در این راستا انجام شده است و نبود چنین پژوهشی در این برهه از زمان به خوبی حس می شود؛ لذا هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه آگاهی بخشی دارایی های حسابداری با توجه به عوامل ذاتی و اختیاری و باورهای سرمایه گذاران با تأکید بر اثرات کیفیت سود حسابداری در ایران است.

در ادامه، ابتدا مبانی نظری و پیشینه پژوهش ارائه و فرضیه ها تدوین شده اند. سپس، روش پژوهش شامل نمونه پژوهش و مدل های پژوهش تدوین شده است. همچنین یافته های پژوهش شامل آمار توصیفی و برآزش مدل های پژوهش گزارش شده است. بخش نهایی نیز به نتیجه گیری اختصاص یافته است.

مبانی نظری و توسعه فرضیات

آگاهی بخشی دارایی های حسابداری

در سه دهه گذشته، ارزش محتوای اطلاعاتی گزارش های مالی، در سراسر جهان مورد توجه قرار گرفته است. اطلاعات مالی گزارش شده می تواند عدم تقارن اطلاعات را با افشای اطلاعات مرتبط و به موقع کاهش دهد و به سرمایه گذاران، برای تجدیدنظر در ارزش شرکت کمک کند (Dutta & Nezhobin, 2017). در واقع گزارش های مربوط به صورت وضعیت مالی و صورت سود و زیان، اطلاعاتی برای کمک به استفاده کنندگان صورت های

مالی ارائه می کند و ارزیابی عملکرد مالی و تصمیم گیری در مورد تخصیص منابع را برای آنان تسهیل می نمایند. در همین راستا اندازه گیری دارایی های حسابداری زمانی برای استفاده کنندگان صورت های مالی مفیدتر است که دارایی های گزارش شده آموزنده تر باشد و به صورت دقیق تر موجودی سرمایه یک شرکت را اندازه گیری نماید. در واقع دارای محتوای اطلاعاتی باشند؛ بنابراین زمانی که مبالغ گزارش شده دارایی ها، عدم اطمینان سرمایه گذاران را در مورد سهام سرمایه شرکت کاهش می دهد، اطلاعات بیشتری دارند و در چنین شرایطی دارای قدرت آگاهی بخشی بالایی می باشند (Bai et al., 2016). لذا آگاهی بخشی دارایی ها، به عنوان دقت اطلاعات مربوط به دارایی ها در سیستم گزارشگری مالی یک شرکت تعریف می شود (Chen et al., 2022).

پژوهش های قبلی عمدتاً بر صورت سود و زیان و به طور خاص بر مقدار سود، به عنوان معیاری از سود اقتصادی، تمرکز کرده است (برزیده و شهریاری، ۱۳۹۳). این تحقیقات از ویژگی های سود برای تجزیه و تحلیل ارتباط بین سود با بازده یا قیمت استفاده کرده اند و از صورت وضعیت مالی به عنوان منبع اطلاعاتی صرف نظر شده است. حتی در برخی موارد، به طور ضمنی اطلاعات صورت وضعیت مالی را عمدتاً به عنوان مخزن بدهی ها و اعتبارات ناشی از اعمال اصل تطابق برای محاسبه سود می داند. به عنوان مثال، Dichev (2017) بیان می کند که حسابداری تولید ناخالص داخلی ملی و حسابداری تجارت بین المللی شامل صورت وضعیت مالی نمی شود و این را به عنوان شواهدی تفسیر می کند که صورت وضعیت مالی منبع اولیه اطلاعات در گزارشگری مالی نیست. یکی از مفاهیم این دیدگاه این است که بهبود کیفیت گزارشگری صورت سود و زیان دارای اولویت است و صورت وضعیت مالی دارای اهمیت زیادی نیست. باین حال اخیراً مطالعاتی همچون، Chen et al (2019)، Hsu et al. (2021)، Hann et al. (2020)، Chen et al. (2022) و Noordermeer and Vorst (2023) بیان کردند که اطلاعات صورت وضعیت مالی (به ویژه دارایی های حسابداری) به عنوان منبع اولیه اطلاعات در مورد سرمایه اقتصادی خاص شرکت هستند. این مطالعات بیان می کند که سرمایه اقتصادی بیانگر ظرفیت تولید یا

موجودی سرمایه است و اطلاعات ورودی مهمی برای ایجاد جریان‌های نقدی بلندمدت به شمار می‌رود؛ بنابراین دارایی‌ها با ارائه اطلاعاتی در مورد سرمایه اقتصادی، دارای قدرت آگاهی‌بخشی می‌باشند.

مطابق با تئوری‌های سرمایه‌گذاری نئو کلاسیک، مدیران با تصمیم‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت در مورد ظرفیت تولیدی، بازده اقتصادی و ارزش شرکت را به حداکثر می‌رسانند (Hayashi, 1982؛ Abel, 1983). سرمایه یک شرکت یا همان دارایی‌ها، معیاری است که تمام اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های گذشته را در خود خلاصه می‌کند و یک عامل تعیین‌کننده برای سرمایه‌گذاری‌های آتی است. اطلاعات مربوط به موجودی سرمایه می‌تواند به استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی کمک کند تا جریان‌های نقدی آتی شرکت‌ها را ارزیابی کنند، ارزش‌های بنیادین را تخمین بزنند و در مورد تخصیص منابع تصمیم بگیرند؛ بنابراین دارایی‌های حسابداری نتایج تصمیم‌های سرمایه‌گذاری گذشته را کمی می‌کند و در نتیجه یک سیگنال بالقوه اطلاعاتی در مورد موجودی سرمایه در یک نقطه از زمان ارائه می‌کند (Kanodia et al., 2005؛ Dutta & Nezlabin, 2017). در همین راستا (Chen et al., 2022) میزان آگاهی‌بخشی دارایی‌های حسابداری را به‌عنوان قدرت توضیح‌دهنده رگرسیون وقفه خالص دارایی‌های عملیاتی شرکت بر روی سود عملیاتی شرکت، مشخص کردند و نشان دادند که دارایی‌های حسابداری اطلاعات بیشتری در مورد سرمایه اقتصادی دارند. پس می‌توان گفت که وقتی موجودی سرمایه بیانگر درآمد اقتصادی است، دارایی‌های حسابداری می‌تواند موجودی سرمایه را اندازه‌گیری کند. در نتیجه تغییرات در مقدار دارایی‌های حسابداری یک شرکت در طول زمان، باید بتواند تغییرات در سود اقتصادی شرکت در طول زمان را توضیح دهد. زمانی که دارایی‌های حسابداری، سرمایه اقتصادی را اندازه‌گیری می‌کنند، قدرت آگاهی‌بخشی دارایی‌ها بالاتر می‌رود؛ تا حدی که میزان خطای اندازه‌گیری سرمایه اقتصادی توسط دارایی‌های حسابداری، کمتر شده و شناسایی ارزش بنیادی سهام برای سرمایه‌گذاران آسان‌تر خواهد شد. پس آگاهی‌بخشی دارایی بالاتر، به این معنی است که دارایی‌های

حسابداری، عدم اطمینان در مورد ارزش سرمایه اقتصادی آن شرکت را برطرف می کند و به سرمایه گذاران کمک می کند تا اولویت های خود را در ارزش شرکت به روزرسانی کنند. فرج زاده و همکاران (۱۳۹۴) بیان نمودند، اگر خالص دارایی های عملیاتی متورم شده باشد، احتمال استفاده مدیران از مدیریت کاهشی پیش بینی های بازده آتی به منظور کاستن انتظارات سرمایه گذاران، افزایش می یابد تا به این وسیله شرکت ها از گزارش سود غیرمنتظره منفی اجتناب کنند.

با این حال، سه دلیل شامل هزینه فرصت نگهداری دارایی، مزایا و معایب نسبی ثبت نشده دارایی ها و استانداردهای متفاوت در رابطه با دارایی باعث شده است شرایط شرکت و محیط عملیاتی را برای تعیین آگاهی بخشی دارایی ها در نظر گرفت. در غیر این صورت دارایی های صورت وضعیت مالی شرکت ها، ظرفیت تولید را با خطا نشان می دهد. به عنوان مثال، صنایع مصرفی مانند صنایع خدماتی و رایانه، میزان دارایی عملیاتی متفاوتی نسبت به صنایع محصولات صنعتی مانند کشتیرانی و فولادی دارند. پس لازم است عوامل ذاتی همچون مبانی تجاری، محیط های عملیاتی و مبانی گزارش دهی که عمدتاً خارج از کنترل روزانه مدیریت هستند و همچنین عوامل اختیاری مانند تصمیم های عملیاتی کوتاه مدت و نحوه اعمال قوانین حسابداری توسط مدیریت، تحت کنترل روزانه مدیریت هستند را در تعیین آگاهی بخشی دارایی ها در نظر گرفت؛ بنابراین در نظر گرفتن عوامل ذاتی و اختیاری در تعیین آگاهی بخشی دارایی ها از اهمیت زیادی برخوردار است (Chen et al., 2022).

آگاهی بخشی دارایی های حسابداری و باورهای سرمایه گذاران

اطلاعات زمانی که حاوی محتوای اطلاعاتی باشد، منجر به تغییر یا تثبیت انتظارات و باورهای سرمایه گذاران نسبت به سهام مورد نظرشان می شود (Merkley et al., 2017). پس این اطلاعات است که قیمت ذاتی سهام را تعیین می کند و به طور مستقیم قیمت سهام را تعدیل می کند (قرچه مقدم و همت، ۱۴۰۰). Habib et al. (2020) اطلاعات ارائه شده در

صورت‌های مالی را یکی از منابع اصلی سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان معرفی نموده است. افزایش کیفیت صورت‌های مالی باعث افزایش آگاهی سرمایه‌گذاران از اطلاعات مربوط به عملیات درون شرکت می‌شود. با توجه به فرضیه بازار کارا انتظار می‌رود این اطلاعات در قیمت سهام منعکس شود (Rajgopal & Venkatachalam, 2011).

پژوهش‌های پیشین نشان داد عدم تقارن اطلاعاتی ناشی از اطلاعات محیطی ضعیف، ناهمگونی باور سرمایه‌گذاران درباره جریان نقد آتی شرکت را افزایش می‌دهد که سبب می‌شود بازده سهام با تغییرات بیشتری روبه‌رو شود (Chen et al.; Pastor & Pietro, 2003). دوتا و نزلوبین (2017) نشان می‌دهند، زمانی که افشای اطلاعات مربوط به سرمایه آتی وجود دارد، کارایی سرمایه‌گذاری و رفاه سرمایه‌گذار افزایش می‌یابد. Barth et al. (2023) بیان کردند که در طول زمان برخی اقسام صورت مالی مانند دارایی‌ها، افزایش ارزش اطلاعات داشته است. پس با توجه به تنوری سرمایه‌گذاری نئوکلاسیک، تغییرات در ارزش بازار شرکت‌ها منعکس‌کننده تخمین سرمایه‌گذاران از ارزش‌های ذاتی بر اساس اطلاعات موجود است؛ بنابراین آگاهی بخشی دارایی‌ها، می‌تواند منجر به تغییرات در سهام شرکت‌ها شود. هنگامی که سرمایه با خطا توسط دارایی‌های حسابداری اندازه‌گیری می‌شود، حساسیت تغییرات در ارزش‌های بازار نسبت به تغییرات دارایی‌های حسابداری بیشتر خواهد بود؛ اما زمانی که دارایی‌های حسابداری خطای کمتری داشته باشد، اطلاعات بیشتری در مورد موجودی سرمایه ارائه می‌دهد. در همین راستا، پس سرمایه‌گذاران از دارایی‌های حسابداری برای برآورد موجودی سرمایه شرکت و ایجاد انتظارات در مورد ارزش ذاتی آن استفاده می‌کنند؛ بنابراین، تغییرات در انتظارات سرمایه‌گذاران در مورد ارزش ذاتی یک شرکت نسبت به تغییرات در دارایی‌های حسابداری حساس خواهد بود. این مسئله زمانی اتفاق می‌افتد که دارایی‌ها دارای محتوای اطلاعات بیشتری باشند. در همین راستا، جمالی و همکاران (۱۳۹۸) بیان کردند که خالص دارایی‌های عملیاتی بر بازده سهام شرکت‌ها تأثیر مستقیم و معناداری دارد. پس به صورت خلاصه می‌توان بیان کرد که آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری با ارائه اطلاعات در مورد

ارزش ذاتی یک شرکت، می تواند انتظارات و باورهای سرمایه گذاران را بهبود بخشد. بر همین اساس فرضیه اول به صورت زیر تدوین می شود:

فرضیه اول: آگاهی بخشی دارایی های حسابداری بر باورهای سرمایه گذاران تأثیر مثبت دارد.

کیفیت سود، آگاهی بخشی دارایی های حسابداری و باورهای سرمایه گذاران

از آنجا که سود برای سرمایه گذاران دارای اهمیت است و بر باورهای سرمایه گذاران مؤثر است، این ابهام نیز پیش می آید که کیفیت سود به عنوان عامل مجزا از اندازه گیری آگاهی بخشی دارایی می تواند میزان باورهای سرمایه گذاران را از آگاهی بخشی دارایی تحت تأثیر قرار دهد. محققان اذعان دارند که سود به عنوان نتیجه صورت مالی، جهت ارزیابی و پیش بینی آینده شرکت به کار گرفته می شود. به طوری که سرمایه گذاران در اتخاذ تصمیم های خود به اطلاعات مربوط به سود تکیه می کنند؛ بنابراین سود گزارش شده در صورت های مالی می بایست منعکس کننده عملکرد واقعی و ارزش بنیادی شرکت باشد که از آن به عنوان کیفیت سود یاد می نماید. با این حال سود تهیه شده توسط مدیریت می تواند مورد دستکاری قرار گیرد. پس کیفیت سود گزارش شده دارای اهمیت زیادی است. در همین راستا، Dechow and Dichev (2002) بیان می نمایند، ارقام تعهدی اختیاری سود، قابل اعمال نظر توسط مدیریت هستند؛ بنابراین کیفیت ارقام تعهدی اختیاری جهت تعیین کیفیت سود دارای اهمیت است. از دیگر ویژگی سود، تکرارپذیری و استمرار سود جاری است که به معنای پایداری سود و کم نوسانی است. همچنین، هموارسازی سود نیز از دیگر ویژگی های کیفیت سود است. در همین راستا، Beisland and Hamberg (2013)، بیان کردند که اگر سرمایه گذار، شرکت را تنها بر اساس سودهای جاری و بدون توجه به پایدار بودن آن، ارزش گذاری کند، ارزش گذاری آن ها کیفیت پایینی خواهد داشت. همچنین، Susanto and Pradipta (2019) بیان کردند که با کاهش نوسان سود، سود آتی می تواند بسیار دقیق پیش بینی شود و ارزش سهامداران نیز بالا رود. به علاوه،

ارتباط ارزشی سود، معیاری از کیفیت سود مبتنی بر این ایده است که ارقام حسابداری باید اطلاعات بازده سهام را توضیح دهند؛ بنابراین ارتباط ارزشی را می‌توان توانایی یک یا چند رقم حسابداری دانست که تغییرات بازده و قیمت را توضیح می‌دهند (Ani, 2021). سودی که بتواند تغییر بیشتری در بازده یا قیمت ایجاد کند، کیفیت بیشتری دارد؛ بنابراین در تصمیم‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران سودمندتر خواهد بود (Ani, 2021). لذا، خصوصیات کیفیت سود ممکن است بر تعیین انتظارات و باورهای سرمایه‌گذاران مؤثر باشد. پس افزایش کیفیت سود باعث افزایش آگاهی سرمایه‌گذاران از اطلاعات مربوط به عملیات درون شرکت می‌شود.

با توجه به فرضیه بازار کارا انتظار می‌رود اطلاعات با تغییر انتظارات سهامداران، در قیمت سهام منعکس می‌شود؛ اما کیفیت سود ضعیف، سرمایه‌گذاران را از ارزیابی صحیح عملکرد شرکت باز می‌دارد. این موضوع باعث افزایش عدم اطمینان درباره عملکرد شرکت و به دنبال آن نوسان ویژه بازده سهام می‌شود. نوذری و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند که کیفیت گزارشگری سود توانسته تصمیم‌های سرمایه‌گذاران را تحت تأثیر مثبت قرار دهد. اسکندرلی (۱۳۹۸) نشان داد که میزان اقلام تعهدی بر سطح ناهمگونی باورهای سرمایه‌گذاران اثر مثبت معناداری دارد و ناهمگونی باورهای سرمایه‌گذاران بر بازده سهام تأثیرگذار است. (Chen et al. (2022 بیان می‌نمایند، در حضور کیفیت گزارشگری مالی ضعیف، نقش آگاهی بخشی دارایی‌ها در فرآیند تصمیم‌گیری اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. نقش دارایی در ارائه اطلاعات دلالت بر این دارد که شناسایی و اندازه‌گیری دارایی‌های حسابداری اطلاعاتی را برای استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی برای مقاصد مختلف، از جمله، تصمیم‌گیری‌های تخصیص منابع و ارزش‌گذاری حقوق صاحبان سهام، فراهم می‌کند. با توجه به اینکه زمانی که آگاهی بخشی دارایی قوی باشد، سرمایه‌گذاران از اطلاعات دارایی‌ها برای تحلیل ارزش ذاتی سهم استفاده می‌کنند، به نظر می‌رسد حتی اگر کیفیت سود ضعیف باشد، خللی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران ایجاد نماید؛ بنابراین کیفیت سود پایین نمی‌تواند به تضعیف ارتباط آگاهی بخشی دارایی و انتظارات سهامداران

منجر شود. لذا فرضیه دوم به صورت زیر تدوین می شود:

فرضیه دوم: کیفیت سود، تأثیر معیار آگاهی بخشی دارایی های حسابداری بر باورهای سرمایه گذاران را تعدیل نمی کند.

پیشینه پژوهش

در این بخش به برخی از مطالعات مرتبط با موضوع پژوهش به تفکیک مطالعات خارجی و داخلی اشاره شده است.

پیشینه خارجی

Dutta and Nezhlobin (2017) نشان می دهند، زمانی که افشای اطلاعات مربوط به سرمایه آتی (همان دارایی های عملیاتی) وجود دارد، کارایی سرمایه گذاری و رفاه سرمایه گذار افزایش می یابد. در مقابل، زمانی که گزارش های حسابداری اطلاعاتی درباره جریان های نقدی آتی ارائه می دهند، شرکت می تواند بسته به دقت گزارش های حسابداری و رشد مورد انتظار در تقاضا، انگیزه هایی برای کم یا بیش از حد سرمایه گذاری داشته باشد. Habib et al. (2020) نشان دادند که افزایش کیفیت صورت های مالی باعث افزایش آگاهی سرمایه گذاران از اطلاعات مربوط به عملیات درون شرکت می شود. Artikis et al. (2022) رشد دارایی را به دو جزء رشد سرمایه گذاری واقعی و کاهش کارایی تقسیم نمودند و سپس نشان دادند که این مؤلفه ها نقش های مهم و مکملی را در هدایت ناهنجاری رشد دارایی در بازارهای سهام اروپا ایفا می کنند. در واقع، اثر مؤلفه رشد واقعی سرمایه گذاری بر بازده سهام، در کشورهایی با درجه بالاتر کارایی بازار، موانع ضعیف تر برای آربیتراژ، حاکمیت شرکتی قوی تر و اختیار مدیریتی کمتر در مورد درآمد، قوی تر است. Chen et al. (2022) بیان می نمایند، در حضور کیفیت گزارشگری مالی ضعیف، نقش آگاهی بخشی دارایی ها در فرآیند تصمیم گیری اهمیت بیشتری پیدا می کند. Barth et al. (2023) بیان کردند که در طول زمان برخی اقلام صورت مالی مانند دارایی ها، افزایش

ارزش اطلاعات داشته است. Noordermeer and Vorst (2023) نشان دادند، الگوهای تفکیک ارقام دارایی به عملیاتی و غیرعملیاتی نسبت به الگوهای بدون تفکیک ارقام دارایی، دقت بیشتری دارند. همچنین، نشان دادند که الگو تفکیک شده با بازده غیرعادی سال آینده ارتباط معنی داری دارد. در نهایت بیان کردند، تفکیک صورت وضعیت مالی نسبت به اطلاعات موجود در تفکیک های صورت سود و زیان اهمیت بیشتری دارد، حتی زمانی که با استفاده از موارد تفکیک شده، ارقام صورت سود (سودآوری) پیش بینی شود.

پیشینه داخلی

نادری و همکاران (۱۳۹۷)، نیز مطرح کردند که کیفیت بالای اطلاعات حسابداری به سرمایه گذاران اطمینان می دهد که سرمایه گذاری انجام شده توسط آنان در فعالیت اصلی شرکت، سرمایه گذاری شده است. همچنین، اسکندرلی (۱۳۹۸) نشان دادند که میزان ارقام تعهدی بر سطح ناهمگونی باورهای سرمایه گذاران اثر مثبت معناداری دارد و ناهمگونی باورهای سرمایه گذاران بر بازده سهام تأثیرگذار است. رضایی و همکاران (۱۳۹۸) نیز مطرح کردند که در شرایطی که کیفیت افشای موقعیت عملیاتی شرکت بالا باشد، سرمایه گذاران حرفه ای تمایل بیشتری برای سرمایه گذاری دارند. همچنین، اشاره دارد که در شرایط عملکرد مالی افزایشی، کیفیت بالای افشای موقعیت عملیات شرکت تمایل سرمایه گذاران حرفه ای برای سرمایه گذاری در شرکت را افزایش می دهد. جمالی و همکاران (۱۳۹۸) و بایی و لاشی (۱۳۸۹) بیان کردند که خالص دارایی های عملیاتی بر بازده سهام شرکت ها تأثیر مستقیم و معناداری دارد. باین حال، اثنی عشری و همکاران (۱۳۹۹) بیان نمودند که نقش سود خالص در تصمیمات سرمایه گذاران، همواره مدیران را به مدیریت سود ترغیب کرده است. همچنین نشان دادند که مدیریت سود واقعی و تعهدی بر ادراک سرمایه گذاران به ترتیب تأثیر مثبت و منفی دارد. لذا، خلیلی و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند که ترکیب درآمد عملیاتی و سود خالص، درآمد عملیاتی و مجموع دارایی ها، محتوای اطلاعاتی بیشتری را ایجاد نموده و دغدغه سرمایه گذاران را کاهش داده است. بولو

و همکاران (۱۳۹۹) نیز بیان نمودند که کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه حقوق صاحبان سهام تأثیر معکوس دارد. سجادی و بنابی قدیم (۱۴۰۱) نیز بیان می کنند که رقابت اطلاعاتی سبب افزایش پایداری سود می شود؛ و در راستای تأثیر اطلاعات بر باورهای سرمایه گذاران، نوذری و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند که کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت و معنی داری بر ضریب واکنش سود داشته است و توانسته تصمیم های سرمایه گذاران را تحت تأثیر قرار دهد.

با توجه به پیشینه بیان شده در ایران می توان نتیجه گرفت مطالعات زیادی جهت بهبود تصمیم گیری سرمایه گذاران انجام شده است و اغلب به دنبال اطلاعات سود در این رابطه هستند. باین حال، مطالعه حاضر به بررسی اطلاعات موجود در دارایی ها می پردازد و به دنبال آن است تا نشان دهد، اطلاعات موجود در دارایی ها، می تواند در تصمیمات اتخاذ شده توسط استفاده کنندگان از صورت های مالی شرکت، تفاوت ایجاد کند. مطالعه حاضر میزان آگاهی بخشی دارایی های حسابداری را به عنوان قدرت توضیح دهنده رگرسیون وقفه خالص دارایی های عملیاتی شرکت بر روی سود شرکت، معرفی می نماید؛ اما هیچ یک از این محققان از آگاهی بخشی دارایی ها صحبتی به میان نیاورده اند. لذا این ابهام به وجود آمده است که محتوای دارایی های درج شده در صورت وضعیت مالی نمی تواند دارای محتوای اطلاعاتی باشند؛ بنابراین، بررسی آگاهی بخشی دارایی ها می تواند این ابهام و خلأ تحقیقاتی را برطرف کند.

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، یک پژوهش کاربردی، از نظر زمانی پس رویدادی و از نظر ماهیت، توصیفی از نوع همبستگی است که خواص و ویژگی های متغیرها و رابطه بین متغیرها را بررسی می کند. پس از جمع آوری داده ها از نمونه های جامعه آماری، تجزیه و تحلیل داده ها برای آزمون فرضیه ها استفاده شده است.

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت های حاضر در بورس اوراق بهادار تهران

طی بازه زمانی ۱۳۹۲-۱۴۰۱ است که پس از اعمال محدودیت‌های زیر، ۲۵۰ شرکت (۲۱۳۸ مشاهده) به صورت پنل نامتوازن از مجموع شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران باقی ماند که برای جامعه در دسترس مطالعه شدند.

۱. این شرکت‌ها جزء شرکت‌های هلدینگ، لیزینگ و مؤسسات اعتباری و بانک‌ها نباشند.
۲. این شرکت‌ها تغییر فعالیت یا ماهیت عملیاتی نداشته باشند.
۳. داده‌های موردنیاز این پژوهش برای شرکت‌های نمونه در دسترس باشند.

با این حال باید ذکر کرد که برای محاسبه آگاهی بخشی دارایی‌ها از رگرسیون غلتان با اطلاعات ده سال قبل استفاده گردید لذا برای محاسبه آگاهی بخشی دارایی‌ها از اطلاعات ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۱ استفاده شده است. شایان ذکر است داده‌ها از روی صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های بورسی منتشره در سایت‌های کدال به صورت دستی و اطلاعات مرتبط با قیمت سهم و شاخص بازار نیز از طریق سایت مرکز پردازش اطلاعات مالی ایران (مدیریت فناوری بورس) جمع‌آوری شده است.

در راستای تجزیه و تحلیل داده‌ها باید بیان کرد، با توجه به حجم زیاد داده‌ها و نیاز به پردازش آن‌ها، از نرم‌افزار excel 2013 و stata 14 برای برآورد آمار توصیفی و پارامترهای مدل و تحلیل و استنباط آماری استفاده شده است. مدل پژوهش از طریق داده‌های ترکیبی با کنترل اثرات سال و صنعت به روش رگرسیون حداقل مربعات معمولی با خطای استاندارد مقاوم (خوشه‌بندی خطاها در سطح شرکت) برآورد شده است.

مدل و متغیرهای پژوهش

مطابق با مطالعه (2022) Chen et al. و (2006) Faulkender and Wang برای آزمون فرضیه اول پژوهش از مدل رگرسیونی (۱) و برای آزمون فرضیه دوم از مدل (۲)، استفاده می‌گردد. همچنین لازم است ذکر شود، برای آزمون فرضیه‌های پژوهش معیار آگاهی بخشی دارایی‌ها در سه سطح شامل آگاهی بخشی دارایی‌ها به صورت کلی، در سطح عوامل ذاتی و سطح عوامل اختیاری (R_{total}^2 or R_{ind}^2 or R_{id}^2) به صورت جداگانه برآورد

می گردد.

$$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \text{contorolsFW} + \varepsilon_{it} \quad (\text{مدل ۱})$$

$$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \beta_5 \text{Earnings Quality}_{it} * \Delta OA_{it} + \beta_6 \text{Earnings Quality}_{it} * \Delta OA_{it} * R_{it}^2 + \text{contorolsFW} + \varepsilon_{it} \quad (\text{مدل ۲})$$

که در مدل (۱)، $EXret_{it}$ صرف بازده سهام، OA_{it} ، تغییر در دارایی های خالص عملیاتی، ΔFA_{it} ، تغییر در دارایی های مالی، R_{it}^2 ، آگاهی بخشی دارایی ها است. چنانچه β_3 معنادار و مثبت باشد، فرضیه اول رد نمی شود و در مدل (۲)، چنانچه β_6 معنادار نباشد، فرضیه دوم رد نمی شود. در این دو مدل متغیر مستقل آگاهی بخشی دارایی ها است که در سه سطح شامل آگاهی بخشی دارایی ها به صورت کلی، در سطح عوامل ذاتی و سطح عوامل اختیاری (R_{total}^2 or R_{ind}^2 or R_{id}^2) به صورت جداگانه برآورد می گردد. همچنین متغیر بازده مازاد سهام به عنوان متغیر وابسته، کیفیت سود به عنوان متغیر تعدیل گر و سایر متغیرهای معرفی شده توسط Faulkender and Wang (2006) به عنوان متغیر کنترلی در نظر گرفته شده است. نحوه محاسبه کلیه متغیرها در ادامه تشریح شده است.

متغیر وابسته: بازده مازاد سهام (ExRet):

این متغیر شاخصی از باور سرمایه گذاران است که از طریق بازده واقعی شرکت (تفاوت بین قیمت سهام انتهای و ابتدا دوره به علاوه سود نقدی و افزایش سرمایه تقسیم بر قیمت سهام ابتدای دوره) منهای بازده بازار (تفاوت بین شاخص انتهای و ابتدا دوره تقسیم بر شاخص ابتدای دوره) در سال t به دست می آید (نبویان و همکاران، ۱۳۹۸؛ مشکئی و رودپشتی، ۱۳۹۳؛ Chen et al., 2022).

متغیر مستقل: قدرت آگاهی بخشی دارایی ها در سطح کل

رابطه (۱) را به صورت سری زمانی به تفکیک هر شرکت رگرسیون غلتان ۱۰ ساله برآورد و

ضریب تعیین (R^2) آن به عنوان قدرت توضیحی سود حسابداری از طریق دارایی‌های حسابداری در نظر گرفته می‌شود. به این صورت که هرچه ضریب تعیین (R^2_{ijt}) حاصل از تخمین رابطه (۱) بالاتر باشد، دارایی‌های عملیاتی حسابداری نیز دارای محتوای اطلاعاتی بیشتری هستند (Chen et al., 2022).

$$E_{ij} = \beta_{0ij} + \beta_{1ij}NOA_{ij,k-1} + \varepsilon_{ijk} \quad k = t, \dots, t - 9 \quad (1) \text{ رابطه}$$

که در آن خالص سود عملیاتی پس از مالیات در شرکت i در سال t و صنعت j (E) و خالص دارایی عملیاتی در شرکت i در سال $t-1$ و صنعت j (NOA) و کارایی دارایی (β_{1ij}) می‌باشد. خالص دارایی عملیاتی پایان دوره از طریق دارایی‌های عملیاتی (مجموع دارایی‌ها منهای مجموع وجوه نقد و سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت) منهای بدهی‌های عملیاتی (مجموع بدهی‌ها منهای بهره) محاسبه می‌شود.

قدرت آگاهی بخشی دارایی‌ها در سطح عوامل ذاتی و اختیاری

Chen et al. (2022) بیان نمودند که تأثیر نسبی عوامل ذاتی و اختیاری بر دارایی‌ها، باید به صورت جداگانه در نظر گرفته شود؛ بنابراین R^2_{ijt} را به دو مؤلفه $R^2_{ind,t}$ مخصوص عوامل ذاتی و $R^2_{id,t}$ مخصوص عوامل اختیاری بر مبنای رابطه ۲، تجزیه کردند:

$$R^2_{ijt} = \frac{\bar{\lambda}_{it}}{1 + \bar{\lambda}_{it}} = R^2_{ind,t} + R^2_{id,t}(1 - R^2_{ind,t}) \quad (2) \text{ رابطه}$$

پس لگاریتم طبیعی $\bar{\lambda}_{it}$ می‌تواند با میانگین آگاهی بخشی دارایی در تمام شرکت‌های صنعت i در سال t به صورت برآورد $\hat{\phi}_{it} = \frac{1}{N} \sum_{j=1}^{N_{it}} \ln\left(\frac{R^2_{ijt}}{1 - R^2_{ijt}}\right)$ در نتیجه دو معیار زیر شکل برای آگاهی بخشی دارایی در سطح عوامل ذاتی و آگاهی بخشی دارایی در سطح عوامل اختیاری می‌گیرد.

$$\widehat{R^2_{ind,t}} = \left(\frac{e^{\hat{\phi}_{it}}}{1 + e^{\hat{\phi}_{it}}} \right) \quad \text{معیار ۱، آگاهی بخشی دارایی - عوامل ذاتی}$$

$$\widehat{R^2_{id,t}} = \left(\frac{R^2_{ijt} - \widehat{R^2_{ind,t}}}{1 - \widehat{R^2_{ind,t}}} \right) \quad \text{معیار ۲، آگاهی بخشی دارایی - عوامل اختیاری}$$

که در این معیارها، $\hat{\theta}_{it}$ میانگین آگاهی بخشی دارایی ها در صنعت را محاسبه می نماید که در آن R_{ijt}^2 میزان کل آگاهی بخشی دارایی های حسابداری (از طریق ضریب تعیین رابطه ۴ به دست آمده است) و N تعداد مشاهدات در هر صنعت است. همچنین، $R_{ind,t}^2$ میزان آگاهی بخشی دارایی در سطح عوامل ذاتی، $R_{id,t}^2$ میزان آگاهی بخشی در سطح عوامل اختیاری و $e^{\hat{\theta}_{it}}$ عدد نپر به توان $\hat{\theta}_{it}$ می باشد.

متغیر تعدیل گر: کیفیت سود (Earnings Quality)_{it}:

همان طور که Chen et al. (2022) بیان نمودند، پایداری سود، هموارسازی سود، کیفیت ارقام تعهدی و ارتباط ارزشی سود از مهم ترین شاخص های سود محسوب می شوند که در این مطالعه نیز کیفیت سود از طریق این شاخص ها محاسبه می شود.

پایداری سود (Earnings Persistence): به معنای تکرارپذیری و بادوام بودن سود در سال های آتی می باشد. Francis et al. (2004) رابطه (۳) را برای پایداری سود معرفی می نماید.

$$Earning_{it} = \beta_0 + \beta_1 Earning_{it-1} + \varepsilon_{i,t} \quad \text{رابطه (۳)}$$

که در این معادله نسبت سود عملیاتی در شرکت i در سال t به میانگین کل دارایی ها در شرکت i در سال $t-1$ ($Earning_{it}$) می باشد. با استفاده از اطلاعات ۱۰ سال قبل و رگرسیون غلتان رابطه (۳) برآورد شده و β_1 بیانگر میزان پایداری سود می باشد (سجادی و بنابی قدیم، ۱۴۰۱).

کیفیت ارقام تعهدی (AQ): به منظور برآورد ارقام تعهدی اختیاری، این مطالعه از رابطه (۴)، ارائه شده توسط Kothari et al. (2005) استفاده کرده است.

رابطه (۴)

$$\frac{accrual_{it}}{ta_{it-1}} = \beta_0 + \beta_1 \frac{1}{ta_{it-1}} + \beta_2 \left(\frac{\Delta Rev_{it} - \Delta Rec_{it}}{ta_{it-1}} \right) + \beta_3 \left(\frac{PPE_{it}}{ta_{it-1}} \right) + \beta_4 \left(\frac{ROA_{it}}{ta_{it-1}} \right) + \varepsilon_{it}$$

اقدام تعهدی ($accrual_{it}$): برابر با سود خالص در شرکت i در سال t منهای جریان نقدی عملیاتی در شرکت i در سال t ، دارایی کل در شرکت i در سال $t-1$. (ta_{it-1}) ، تغییرات در فروش شرکت i طی سال t و $t-1$ (ΔRev_{it})، تغییرات در حساب‌های دریافتی در شرکت i طی سال t و $t-1$ (ΔRec_{it})، ناخالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات در شرکت i طی سال t (PPE_{it})، بازده دارایی محاسبه شده با عنوان سود خالص در شرکت i در سال t تقسیم بر کل دارایی در شرکت i در سال $t-1$. (ROA_{it}) . باقی مانده‌های معادله (۴)، بیانگر اقدام تعهدی اختیاری (NDP) است که اعداد بزرگ‌تر به معنای کیفیت اقدام تعهدی کمتر می‌باشد لذا، برای محاسبه کیفیت اقدام تعهدی این مقادیر به صورت قدرمطلق در آمده، سپس در منفی یک ضرب می‌شود.

هموارسازی سود (**Smoothing**): برای اندازه‌گیری هموارسازی سود مطابق با مطالعه Tucker & Zarowin (2006) از منفی ضرب در همبستگی بین تغییرات ۵ ساله اقدام تعهدی اختیاری شرکت (ΔDAP) و تغییرات ۵ ساله سود خالص بدون اقدام تعهدی اختیاری در شرکت i (ΔPDI) برآورد شود.

درواقع هموارسازی سود به صورت $(\Delta DAP, \Delta PDI)$ Corr می‌باشد؛ که برای محاسبه تغییرات نیاز به اطلاعات کیفیت اقدام تعهدی ۵ ساله می‌باشد. سود خالص بدون اقدام تعهدی اختیاری (PDI) بر اساس سود خالص در شرکت i در سال t منهای اقدام تعهدی اختیاری در شرکت i در سال t محاسبه می‌شود ($PDI = NI -$ NDP).

ارتباط ارزشی سود (**Value Relevance**): ارتباط ارزشی رابطه بین - اطلاعات حسابداری و ارزش بازار یا بازده سهام را بیان می‌نماید. در این پژوهش از رابطه ۵، برای اندازه‌گیری ارتباط ارزشی سود استفاده شد است (Olsen, 1995).

$$R_{it} = \beta_0 + \beta_1 EPS_{it} + \beta_2 BV_{it} + \varepsilon_{i,t} \quad \text{رابطه (۵)}$$

که در این رابطه، بازده سهام در شرکت i در سال t (R_{it})، سود هر سهم در شرکت i در سال t (EPS_{it})، ارزش دفتری هر سهم در شرکت در سال t (BV_{it}) می باشد. با استفاده از اطلاعات ۵ سال گذشته شرکت رابطه ۵، به صورت غلتان تخمین زده می شود و ضریب تعیین تعدیل شده بالاتر بیانگر محتوای ارزشی سود بالاتر و در نهایت کیفیت سود بیشتر می باشد.

متغیرهای کنترلی

متغیرهای کنترلی بر اساس مطالعه Faulkender and Wang (2006) شامل موارد زیر است.

تغییر در دارایی های خالص عملیاتی (ΔOA): تفاوت در دارایی خالص عملیاتی در شرکت i در سال t و سال $t-1$ شامل کل دارایی ها منهای دارایی های نقدی (وجه نقد و سرمایه گذاری های کوتاه مدت) تقسیم بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$.
تغییر در دارایی های مالی (ΔFA): تفاوت دارایی مالی در شرکت i در سال t و سال $t-1$ شامل وجه نقد و سرمایه گذاری کوتاه مدت تقسیم بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$.

دارایی های مالی (FA): دارایی های مالی در شرکت i در سال t شامل وجه نقد و سرمایه گذاری کوتاه مدت تقسیم بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$.
سوددهی (ΔE): تفاوت در سود به اضافه بهره در شرکت i در سال t و سال $t-1$ تقسیم بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$.

اهرم بازار (L)، کل بدهی در شرکت i در سال t تقسیم بر مجموع کل بدهی و ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در شرکت i در سال t

تغییر در مخارج تحقیق و توسعه (ΔRD): تفاوت در مخارج تحقیق و توسعه در شرکت i در سال t و سال $t-1$ تقسیم بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$.

تغییر در هزینه بهره (ΔInt): تفاوت در هزینه بهره در شرکت i در سال t و سال $t-1$ تقسیم

بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$.
تغییر در سود سهام عادی (ΔDiv): تفاوت در سود تقسیمی در شرکت i در سال t و $t-1$
تقسیم بر ارزش بازار سهام در شرکت i در سال $t-1$
تأمین مالی خالص (NF): کل سهام منتشرشده در شرکت i در سال t تقسیم بر ارزش بازار
در شرکت i در سال $t-1$.
$$\sum IndustryDum_{it} & \beta_k YearDum_{it}$$
 متغیرهای مجازی سال و صنعت

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی

در جدول (۱) آماره‌های توصیفی مرتبط با مدل‌ها درج شده است. مطابق با نتایج به دست آمده، به صورت میانگین، خالص دارایی‌های عملیاتی معادل ۴۲ درصد، قدرت توضیح دهندگی سود عملیاتی شرکت‌ها را دارند یا به عبارتی قدرت آگاهی بخشی کل داشته‌اند. همچنین، به طور میانگین دارایی‌ها در سطح عوامل ذاتی ۰/۳۵۸ درصد دارای قدرت توضیح دهندگی سود عملیاتی می‌باشد. به علاوه به طور میانگین قدرت آگاهی بخشی دارایی‌ها در سطح عوامل اختیاری برابر با ۰/۰۹۸ است که نشان می‌دهد که بیشتر تغییرات در اطلاعات دارایی به دلیل عوامل ذاتی شرکت است.

میانگین بازده مازاد سهام نشان می‌دهد، ۱۵ درصد بازدهی سهام شرکت‌ها بیشتر از بازده بازار می‌باشد. پس سهام حاضر در بورس به صورت تقریبی ۱۵ درصد بیشتر از بازده بازار برای سهامداران بازده داشته است. همچنین میانگین پایداری سود برابر با ۰/۴۳۸ می‌باشد که به معنای تکرارپذیری و با دوام بودن سود در سال‌های آتی می‌باشد. میانگین کیفیت ارقام تعهدی برابر با ۰/۰۰۱- و هموارسازی سود برابر با ۰/۶۹۸ و ارتباط ارزشی سود نیز برابر با ۰/۵۶۲ می‌باشد.

همچنین، به صورت میانگین ۶/۱ درصد ارزش بازار سهام در ابتدای دوره، دارایی مالی شامل وجوه نقد و سرمایه گذاری کوتاه مدت در شرکت‌ها نگهداری می‌شود.

همچنین، شرکت ها به صورت میانگین ۱۰ درصد تغییر در دارایی های عملیاتی و ۱/۸ درصد تغییر در دارایی های مالی و ۲۱ درصد تغییر در سود داشته اند. به علاوه، به صورت میانگین، ۲۹ درصد مجموع کل بدهی و ارزش بازار حقوق صاحبان سهام، بدهی در شرکت ها وجود دارد. در نهایت، به صورت میانگین میزان تغییرات در مخارج تحقیق و توسعه، تغییر در هزینه بهره و تغییر در سود سهام عادی نسبت ارزش بازار شرکت ها به ترتیب برابر با ۰/۰۰۰۳، ۰/۰۰۰۵، ۰/۰۰۰۱ می باشد؛ که نشان می دهد شرکت ها در هزینه تحقیق و توسعه و هزینه بهره و در پرداخت سود سهام، تغییرات زیادی نداشته اند.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار
کل آگاهی بخشی دارایی	R_{total}^2	0/420	0/398	0/966	0/001	0/309
آگاهی بخشی دارایی - عوامل ذاتی	R_{ind}^2	0/358	0/316	0/828	0/037	0/224
آگاهی بخشی دارایی - عوامل اختیاری	R_{id}^2	0/097	0/076	0/792	-0/831	0/435
صرف بازده سهام	Exret	0/155	-0/023	2/631	-0/930	0/837
پایداری سود	e_persist	0/438	0/458	1/304	-0/440	0/326
کیفیت اقلام تعهدی	Aq	-0/001	0/008	0/506	-0/481	0/164
هموارسازی سود	Smoothing	0/698	0/896	0/999	-0/883	0/430
ارتباط ارزشی سود	value_rel	0/562	0/579	0/996	0/015	0/305
تغییر در دارایی خالص عملیاتی	ΔFA_{it}	0/104	0/052	1/462	-0/404	0/244
تغییر در دارایی های مالی	ΔOA_{it}	0/018	0/005	0/363	-0/212	0/076
دارایی های مالی	FA_{it}	0/061	0/033	0/538	0/0004	0/085
سود دهی	ΔE_{it}	0/214	0/169	1/068	-0/168	0/211
اهرم بازار	L_{it}	0/290	0/241	0/842	0/011	0/207
تغییر در مخارج تحقیق و توسعه	RD_{it}	0/0003	0/0000	0/003	-0/002	0/000
تغییر در هزینه بهره	ΔINT_{it}	0/005	0/0003	0/135	-0/074	0/025
تغییر در سود سهام	ΔDIV_{it}	0/0001	0/0000	0/001	-0/003	0/001
تأمین مالی خالص	NF_{it}	0/191	0/0000	6/421	0/0000	0/847

لازم به ذکر است که جهت کاهش اثر مشاهدات پرت بر روی نتایج پژوهش، یک درصد کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین داده‌های مربوط به متغیرهای پیوسته، با اعداد نزدیک‌ترین مشاهدات به آن داده‌ها جایگزین یعنی وینزوریز^۱ شده است. نتایج آزمون همبستگی که گزارش نشده است نشان می‌دهد که همبستگی بالائی بین متغیرهای مستقل وجود ندارد. همچنین، عامل تورم واریانس متغیرها نشان داد که مشکل هم خطی بین متغیرهای مستقل فرضیات وجود ندارد.

فرضیه اول

برای آزمون فرضیه اول از رگرسیون به روش خطای استاندارد مقاوم با لحاظ نمودن مشکلاتی از قبیل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی خطاها، استفاده شده است. نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش در جدول (۲) نشان می‌دهد ضریب متغیر تغییر دارایی عملیاتی و متغیر تعاملی آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری ضرب در تغییر دارایی عملیاتی هر دو مثبت و معنادار است. همچنین این نتایج در ستون مرتبط با آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری در سطح عوامل اختیاری صادق می‌باشد؛ اما برای آگاهی بخشی دارایی‌ها در سطح عوامل ذاتی، ضریب متغیر تغییر دارایی عملیاتی مثبت و معنادار است و ضریب متغیر آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری در سطح عوامل ذاتی ضرب در تغییر دارایی عملیاتی مثبت اما معنادار نیست. لذا می‌توان بیان کرد که آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری در سطح عوامل ذاتی بر باورهای سرمایه‌گذاران تأثیری ندارد؛ اما آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری در سطح کل و عوامل اختیاری منجر به بهبود باورهای سرمایه‌گذاران می‌شود. این نتایج با این دیدگاه سازگار است که سرمایه‌گذاران از اطلاعات موجود در دارایی‌های حسابداری برای به‌روزرسانی باورهای خود در مورد ارزش شرکت استفاده می‌کنند؛ زیرا سرمایه‌گذاران تا زمانی که اطلاعات بیشتری داشته باشند، بدون توجه به منبع اطلاعات، بیشتر به دارایی‌های حسابداری تکیه می‌کنند (Chen et al., 2022). لذا فرضیه اول مبنی بر

1. Winsorize

تأثیر مثبت معیار آگاهی بخشی دارایی های حسابداری بر باورهای سرمایه گذاران، در سطح عوامل اختیاری و در سطح کل رد نمی شود.

همچنین نتایج نشان می دهد، ضریب متغیر تغییر دارایی مالی مثبت و معنادار است پس به طور متوسط، سرمایه گذاران ارزش ۱/۴۸۰ ریال را برای هر ریال افزایش دارایی های مالی تعیین می کنند. این نتیجه در هر سه برآورد سازگار است. همچنین مطابق با نظر Chen et al. (2022) با افزایش اهرم مالی، مقداری از ارزش وجه نقد به طلبکاران تعلق می گیرد و همچنین، مقداری از وجه نقد برای بهبود وضعیت اقتصادی نگهداری می شود. لذا ضریب متغیر تعاملی تغییر دارایی مالی ضرب در اهرم مالی و ضرب در دارایی مالی سال قبل تنها برای کنترل اثرات نگهداری وجه نقد و اهرم بر ارزش نهایی وجه نقد، وارد مدل شده است.

جدول ۲: نتایج فرضیه اول پژوهش

$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \text{contorolsFW} + \varepsilon_{it}$						
R_{ind}^2		R_{id}^2		R_{total}^2		نماد
آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	
**2/77	1/419	**2/74	1/384	**2/88	1/480	ΔFA_{it}
**2/4	0/281	**3/58	0/391	**3/67	0/451	ΔOA_{it}
				**3/01	1/117	$R_{total}^2 * \Delta OA_{it}$
				** -2/57	-0/154	R_{total}^2
		**2/37	0/652			$R_{id}^2 * \Delta OA_{it}$
		*-1/75	-0/062			R_{id}^2
0/080	0/039					$R_{ind}^2 * \Delta OA_{it}$
-1/300	-0/164					R_{ind}^2
**7/3	0/780	**7/31	0/770	**7/05	0/769	ΔE_{it}
1/310	32/642	1/420	36/272	*1/8	45/52 4	RD_{it}

$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \text{contorolsFW} + \varepsilon_{it}$						
R_{ind}^2		R_{id}^2		R_{total}^2		نماد
آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	
0/070	0/043	0/170	0/110	0/220	0/143	ΔINT_{it}
**4/2	123/992	**4/36	127/78	**4/51	134/41	ΔDIV_{it}
0/770	0/155	0/840	0/165	0/710	0/143	FA_{it}
** -11/92	-1/042	** -11/47	-1/059	** -11/46	-1/080	L_{it}
** -2/3	-0/052	** -2/55	-0/057	** -2/58	-0/056	NF_{it}
-0/510	-0/828	-0/240	-0/363	-0/600	-1/003	$FA_{it-1} * \Delta FA_{it}$
-1/510	-1/451	-1/440	-1/383	-1/540	-1/507	$L_{it} * \Delta FA_{it}$
**7/42	0/465	**7/88	0/447	**7/94	0/490	_cons
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		$YearDum_{it}$
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		$IndustryDum_{it}$
0/425		0/431		0/434		R-squared
34/570		35/330		35/650		F
0/000		0/000		0/000		Prob F
*معناداری در سطح ۹۰ درصد		**معناداری در سطح ۹۵ درصد				

فرضیه دوم

در ابتدا لازم است بیان شود برای کاهش اثرات هم خطی میان متغیرهای تعاملی از روش متمرکز کردن متغیرها استفاده شده است به این صورت که مقادیر هر متغیر از میانگین همان متغیر کسر می‌شود، سپس در یکدیگر ضرب می‌شوند (افلاطونی، ۱۳۹۵). نتایج آزمون فرضیه دوم در جدول (۳) نشان می‌دهد ضریب متغیر تعاملی کیفیت سود معیار تداوم سود، کیفیت ارقام تعهدی، هموارسازی سود و ارتباط ارزشی سود ضرب در تغییر

دارایی عملیاتی ضرب در آگاهی بخشی دارایی ها در سطح احتمال ۹۵ درصد معنادار نمی باشد.

همچنین، ضریب متغیر تعاملی کیفیت سود معیار تداوم سود، کیفیت ارقام تعهدی، هموارسازی سود و ارتباط ارزشی سود ضرب در تغییر دارایی عملیاتی ضرب در آگاهی بخشی دارایی ها در سطح عوامل اختیاری در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نمی باشد. به علاوه، ضریب متغیر تعاملی کیفیت سود معیار تداوم سود، کیفیت ارقام تعهدی، هموارسازی سود و ارتباط ارزشی سود ضرب در تغییر دارایی عملیاتی ضرب در آگاهی بخشی دارایی ها در سطح عوامل ذاتی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نمی باشد. لذا می توان بیان کرد، فرضیه دوم که بیان می داشت کیفیت سود تأثیر معیار آگاهی بخشی دارایی های حسابداری بر باورهای سرمایه گذاران را تعدیل نمی کند، رد نمی شود.

جدول ۳: نتایج فرضیه دوم پژوهش

$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \beta_5 Earnings\ Quality_{it} * \Delta OA_{it} + \beta_6 Earnings\ Quality_{it} * \Delta OA_{it} * R_{it}^2 + contorolsFW + \epsilon_{it}$						
R_{ind}^2		R_{id}^2		R_{total}^2		نماد
آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	
**2/61	1/370	**2/79	1/431	**2/95	1/531	ΔFA_{it}
*1/72	0/241	**2/21	0/282	**2/63	0/396	ΔOA_{it}
				**2/5	1/202	$R_{total}^2 * \Delta OA_{it}$
				*-1/94	-0/140	R_{total}^2
		1/410	0/487			$R_{id}^2 * \Delta OA_{it}$
		** -3/64	-0/141			R_{id}^2
0/410	0/265					$R_{ind}^2 * \Delta OA_{it}$
-0/880	-0/126					R_{ind}^2

$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \beta_5 Earnings\ Quality_{it} * \Delta OA_{it} + \beta_6 Earnings\ Quality_{it} * \Delta OA_{it} * R_{it}^2 + \text{contorolsFW} + \varepsilon_{it}$						
R_{ind}^2		R_{id}^2		R_{total}^2		نماد
ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	
0/570	0/263	-0/510	-0/126	0/330	0/130	$ER_{it} * \Delta OA_{it}$
**2/27	2/239	**3/08	1/318	0/240	0/229	$AQ_{it} * \Delta OA_{it}$
-0/710	-0/188	-0/500	-0/098	-0/950	-0/226	$SMO_{it} * \Delta OA_{it}$
0/710	0/218	0/770	0/256	0/350	0/128	$VRLV_{it} * \Delta OA_{it}$
-1/010	-1/307	0/890	0/640	-0/490	-0/421	$R^2 * ER_{it} * \Delta OA_{it}$
-1/140	-3/117	1/120	1/497	1/140	2/160	$R^2 * AQ_{it} * \Delta OA_{it}$
-0/420	-0/595	-0/010	-0/008	-0/340	-0/267	$R^2 * SMO_{it} * \Delta OA_{it}$
0/670	0/906	-0/010	-0/009	-0/120	-0/140	$R^2 * VRLV_{it} * \Delta OA_{it}$
**8/69	0/910	**8/51	0/874	**7/82	0/872	ΔE_{it}
1/330	33/875	1/550	39/360	*1/93	49/191	RD_{it}
-0/450	-0/282	-0/460	-0/286	-0/420	-0/265	ΔINT_{it}
**4/07	116/370	**4/02	113/947	**4/13	122/07	ΔDIV_{it}
0/010	0/002	0/320	0/067	0/250	0/055	FA_{it}
** -11/99	-1/039	** -11/58	-1/050	** -11/51	-1/069	L_{it}
** -2/06	-0/046	** -2/32	-0/051	** -2/32	-0/051	NF_{it}
-0/310	-0/498	-0/010	-0/022	-0/560	-1/005	$FA_{it-1} * \Delta FA_{it}$
* -1/68	-1/610	* -1/79	-1/744	* -1/85	-1/798	$L_{it} * \Delta FA_{it}$
**6/68	0/450	**7/84	0/458	**7/32	0/487	_cons
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		$YearDum_{it}$

$EXret_{it} = \beta_0 + \beta_1 \Delta FA_{it} + \beta_2 \Delta OA_{it} + \beta_3 R_{it}^2 * \Delta OA_{it} + \beta_4 R_{it}^2 + \beta_5 Earnings\ Quality_{it} * \Delta OA_{it} + \beta_6 Earnings\ Quality_{it} * \Delta OA_{it} * R_{it}^2 + \text{contorolsFW} + \epsilon_{it}$						
R_{ind}^2		R_{id}^2		R_{total}^2		نماد
ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		$IndustryDum_{it}$
0/442		0/451		0/450		R-squared
29/680		31/820		30/590		F
0/000		0/000		0/000		Prob F
*معناداری در سطح ۹۰ درصد			**معناداری در سطح ۹۵ درصد			

آزمون تجزیه و تحلیل حساسیت

همان طور که قبلاً بیان شد، دارایی های حسابداری به طور مثبت با جریان های نقدی آتی شرکت مرتبط هستند. در این صورت سرمایه گذاری دارایی ها کارایی مثبت دارند (Hann et al., 2020). نسبت کارایی یعنی محاسبه اینکه یک واحد تجاری از دارایی هایش چه میزان صحیح استفاده می کند. در حقیقت، دارایی های مورد استفاده توسط یک واحد تجاری سودهایی را ایجاد می نماید. هرچقدر که این دارایی ها منجر به سود بیشتری شود، دارایی های کاراتری محسوب می شوند. در واقع نسبت کارایی، حجم فعالیت تجاری مرتبط با مبلغ سرمایه گذاری شده در دارایی های واحد تجاری را اندازه گیری می نماید (Barth et al., 2023). بر اساس این فرض، Chen et al (2022) بیان می نمایند، سرمایه گذاران با مشاهده افزایش دارایی های حسابداری، ارزیابی های خود را از ارزش شرکت افزایش می دهند و میزان این افزایش به طور مثبت با معیار آگاهی بخشی دارایی ها ارتباط دارد بنابراین در این گروه از شرکت ها آگاهی بخشی دارایی های حسابداری منجر به تقویت باورهای سرمایه گذاران می شود. هنگامی که این شرط برآورده نمی شود، معیار آگاهی بخشی دارایی ها، اطلاعات دارایی را اندازه گیری نمی کند و این انتظار وجود ندارد که با

واکنش سرمایه گذاران به تغییرات در دارایی‌های حسابداری گزارش شده مرتبط باشد. همان‌طور که در بخش متغیرها توضیح داده شد، کارایی دارایی‌ها از طریق بتا یک در رابطه (۱) محاسبه می‌شود. برای اثبات چنین مسئله‌ای نمونه به دو گروه با کارایی مثبت دارایی‌ها و کارایی منفی دارایی‌ها تقسیم شد و مورد آزمون قرار گرفت. نتایج آزمون در گروه با کارایی مثبت دارایی‌ها در جدول (۴) نشان می‌دهد که آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری در سطح عوامل اختیاری و کل بر باورهای سرمایه گذاران تأثیر معنادار دارد؛ اما در گروه کارایی منفی نتایج نشان می‌دهد، آگاهی بخشی در هیچ سطحی بر باورهای سرمایه گذاران تأثیر ندارد.

جدول ۴: نتایج آزمون کارایی سرمایه‌گذاری در دارایی‌ها

آزمون در نمونه مرتبط با کارایی دارایی‌ها بزرگ‌تر از صفر						آگاهی بخشی
R_{ind}^2		R_{id}^2		R_{total}^2		
آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	نماد
**2/8	1/560	**2/83	1/554	**2/94	1/653	ΔFA_{it}
3/19	0/444	*4/36	0/553	***4/06	0/561	ΔOA_{it}
				**2/34	1/001	$R_{total}^2 * \Delta OA_{it}$
				*-1/89	-0/127	R_{total}^2
		**2/09	0/700			$R_{id}^2 * \Delta OA_{it}$
		-1/100	-0/042			R_{id}^2
-0/430	-0/241					$R_{ind}^2 * \Delta OA_{it}$
-1/100	-0/142					R_{ind}^2
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		contorolsFW
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		YearDum _{it}
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		IndustryDum _{it}
0/420		0/425		0/426		R-squared
28/170		28/930		28/590		F

آزمون در نمونه مرتبط با کارایی دارایی ها بزرگتر از صفر						آگاهی بخشی
R^2_{ind}		R^2_{id}		R^2_{total}		
آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	نماد
0/000		0/000		0/000		Prob F
آزمون در نمونه مرتبط با کارایی دارایی ها کوچکتر از صفر						
R^2_{ind}		R^2_{id}		R^2_{total}		آگاهی بخشی
آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t	ضریب	نماد
1/310	1/677	1/320	1/670	1/260	1/545	ΔFA_{it}
-0/500	-0/088	-0/410	-0/092	0/200	0/078	ΔOA_{it}
				0/600	0/760	$R^2_{total} * \Delta OA_{it}$
				0/180	0/048	R^2_{total}
		0/250	0/145			$R^2_{id} * \Delta OA_{it}$
		0/140	0/025			R^2_{id}
0/410	0/376					$R^2_{ind} * \Delta OA_{it}$
-0/380	-0/161					R^2_{ind}
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		contorolsFW
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		YearDum_{it}
کنترل شد.		کنترل شد.		کنترل شد.		IndustryDum_{it}
0/536		0/535		0/537		R-squared
13/390		13/410		13/520		F
0/000		0/000		0/000		Prob F
معناداری در سطح ۹۰ درصد*				معناداری در سطح ۹۵ درصد**		

بحث و نتیجه گیری

رفتار و تصمیم افراد بر اساس باورهای آنان شکل می گیرد. انحراف در باورها به تصمیم گیری اقتصادی ناصحیح منجر می شود. درک عوامل مؤثر بر باور سرمایه گذاران

برای شناخت رفتارها و تصمیم‌گیری آنان ضروری است. علاوه بر این رشد و توسعه اقتصادی کشور که از طریق تقویت تولید ناخالص داخلی ایجاد می‌شود با شناخت نحوه شکل‌گیری باورهای سرمایه‌گذاران و ایجاد بستر مناسب برای آن بهبود می‌یابد. در همین راستا، این مطالعه اطلاعات صورت وضعیت مالی به خصوص میزان آگاهی بخشی دارایی‌ها را عاملی مهم برای ایجاد باور و انتظارات سرمایه‌گذاران مطرح می‌نماید. تحقیقات گذشته همچون برزیده و شهریاری (۱۳۹۳) از آگاهی بخشی دارایی‌ها غفلت کرده‌اند و اغلب بر سود و زیان تأکید نموده‌اند. این در حالی است که آگاهی بخشی دارایی‌ها معیاری جدا از سود و زیان است و در مورد شرایط فعلی و آتی شرکت اطلاعات به همراه دارد. لذا در این پژوهش تأثیر آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری با توجه به عوامل ذاتی و اختیاری بر باورهای سرمایه‌گذاران با در نظر داشتن نقش تعدیل‌گری اثرات کیفیت سود حسابداری مورد بررسی قرار گرفت.

طبق نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش، آگاهی بخشی دارایی‌ها در سطح کل و عوامل اختیاری بر باورهای سرمایه‌گذاران تأثیر مثبت دارد. بدین ترتیب با توجه به تئوری سرمایه‌گذاری نئوکلاسیک، می‌توان بیان کرد که تغییرات در ارزش بازار شرکت‌ها منعکس‌کننده تخمین سرمایه‌گذاران از ارزش‌های ذاتی بر اساس اطلاعات موجود است؛ بنابراین آگاهی بخشی دارایی‌ها، می‌تواند منجر به تغییرات در سهام شرکت‌ها شود. هنگامی که سهام سرمایه با خطا توسط دارایی‌های حسابداری اندازه‌گیری می‌شود، حساسیت تغییرات در ارزش‌های بازار نسبت به تغییرات دارایی‌های حسابداری بیشتر خواهد بود؛ اما زمانی که دارایی‌های حسابداری خطای کمتری داشته باشد، اطلاعات بیشتری در مورد منابع شرکت ارائه می‌دهد. پس سرمایه‌گذاران از دارایی‌های حسابداری برای برآورد ارزش بازار سهام شرکت و ایجاد انتظارات در مورد ارزش ذاتی آن استفاده می‌کنند. این نتایج با مطالعه (Dutta and Nezhobin) (2017)؛ (Chen et al.) (2022)؛ Barth et al. (2023) و (Noordermeer and Vorst) (2023) مطابقت دارد.

همچنین، فرضیه دوم، نشان داد که کیفیت سود پایین خللی در تأثیر آگاهی بخشی

دارایی ها در سطح کل و عوامل اختیاری بر باورهای سرمایه گذاران ایجاد نمی کند؛ بنابراین، می توان بیان کرد که شناسایی و اندازه گیری دارایی های حسابداری، اطلاعاتی را برای استفاده کنندگان صورت های مالی برای مقاصد مختلف، از جمله، تصمیم گیری های تخصیص منابع و ارزش گذاری حقوق صاحبان سهام، فراهم می کند و اینکه این اطلاعات از صورت سود و زیان در دسترس نیست. با توجه به اینکه اگر آگاهی بخشی دارایی قوی باشد، سرمایه گذاران از اطلاعات دارایی ها برای تحلیل ارزش ذاتی سهم استفاده می کنند، به نظر می رسد حتی اگر کیفیت سود ضعیف باشد، خللی در تصمیم گیری سرمایه گذاران ایجاد ننماید؛ بنابراین کیفیت سود پایین نمی تواند بر ارتباط آگاهی بخشی دارایی و انتظارات سهامداران تأثیرگذار باشد که این نتایج با مطالعات، Chen et al. (2022) مطابقت دارد.

با استفاده از یافته های به دست آمده، به سرمایه گذاران و استفاده کنندگان صورت مالی پیشنهاد می شود برای تعیین ارزش ذاتی سهم، به اطلاعات دارایی ها توجه نمایند و این نکته را بدانند که نقش ارائه اطلاعات صورت های مالی به صورت سود و زیان محدود نمی شود، بلکه شناسایی و اندازه گیری دارایی ها در صورت وضعیت مالی را نیز در برمی گیرد. به علاوه به اعتبار دهندگان پیشنهاد می شود، در قرارداد بدهی خود تنها بر سود و زیان تمرکز نکنند و به دارایی های شرکت که نتیجه تصمیم های فعلی و آتی شرکت است، توجه بیشتری نسبت به قبل داشته باشند. همچنین، با توجه به نتایج فرضیه اول، به استاندارد گذاران پیشنهاد می نماید، از آگاهی بخشی دارایی ها برای ارزیابی اثرات تغییرات خط مشی و تغییرات اندازه گیری دارایی های صورت وضعیت مالی استفاده شود تا از این طریق بتوانند استانداردها را به نحوی طراحی کنند که باورها و انتظارات سرمایه گذاران در بازار را بهبود بخشند و اعتماد به بازار سرمایه را بیشتر کنند. به تحلیل گران نیز پیشنهاد می شود در حین تحلیل، آگاهی بخشی دارایی ها را یک عامل بنیادی در نظر بگیرند. عاملی که در صورت پایین بودن کیفیت سود، از ارزش ذاتی شرکت خبر دارد. به مدیران و برنامه ریزان شرکت ها نیز پیشنهاد می گردد که در حین گزارشگری مالی، هدف از تهیه دارایی های

عملیاتی و ظرفیت دارایی‌های خود را به‌وضوح مشخص نمایند تا از این طریق نظر سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان را جلب نمایند. در نهایت به پژوهشگران و علاقه‌مندان این حوزه پیشنهاد می‌شود، از نتایج این مطالعه برای بررسی مفاهیم مدل‌های نظری که بر اثرات خطاهای اندازه‌گیری دارایی حسابداری بر تصمیم‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌ها تأکید می‌کنند، استفاده نمایند. در تفسیر نتایج این پژوهش، باید به این محدودیت توجه نمود که آگاهی بخشی دارایی‌های حسابداری به‌صورت رگرسیون غلتان ده‌ساله بوده است که این امر باعث شد برخی از شرکت‌ها به دلیل نداشتن مشاهدات کافی حذف شود و ممکن است شرکت‌های جدید وارد شده به بورس با قدمت کمتر از ده سال، آگاهی بخشی متفاوتی داشته باشد. با این حال چنین مسئله‌ای نتایج اصلی تحقیق را مخدوش نمی‌کند زیرا نمونه مورد آزمون اکثر شرکت‌های بورسی را در بر گرفته است.

تعارض منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچ‌گونه تعارض منافی ندارند.

سپاسگزاری

از صاحب‌نظرانی که در انجام این پژوهش همکاری نمودند، قدردانی و تشکر می‌شود.

ORCID

Zahra Heidary Sureshjani

<http://orcid.org/0000-0003-0545-0337>

Daruosh Foroughi

<http://orcid.org/0000-0002-7164-6728>

Alireza Rahrovi Dastjerdi

<http://orcid.org/0000-0001-6874-8398>

منابع

- اثنی عشری، حمیده، اسدی، غلامحسین و قهرائی، احسان. (۱۳۹۹). رابطه الگوهای مدیریت سود با ادراک سرمایه گذاران. *نشریه پژوهش های حسابداری مالی*، ۱۲(۳)، ۴۵-۶۲. doi: 10.22108/FAR.2020.120491.1567
- اسکندرلی، طاهر. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر اقلام تعهدی بر ناهمگونی باورهای سرمایه گذاران و تأثیر تعامل آن ها بر بازده سهام. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۸(۲۹)، ۱۴۹-۱۶۰. https://www.jmaak.ir/article_13841.html
- افلاطونی، عباس. (۱۳۹۵). تحلیل آماری در پژوهش های مالی و حسابداری با نرم افزار stata، *انتشارات ترمه*، چاپ اول.
- باری، سمانه، فروغی، داریوش و معرفی محمدی، عبدالحمید. (۱۴۰۰). تدوین رابطه باور سرمایه گذار به روش نظریه پردازی زمینه بنیان. *تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، ۱۳(۵۰)، ۱۱۳-۱۳۰. doi: 10.22034/IAAR.2021.134614
- بائی لاشکی، لیلا و عسکری، محمدرضا. (۱۳۸۹). ارزیابی ارتباط میان خالص دارایی عملیاتی (NOA) و بازده سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۰. *پژوهشنامه اقتصاد و کسب و کار*، ۱(۲)، ۶۱-۷۳. <https://sanad.iau.ir/journal/jebr/Article/515959?jid=515959>
- برزیده، فرخ و شهریاری، علیرضا. (۱۳۹۳). بررسی جامع قدرت پیش بینی و محتوای اطلاعاتی متغیرهای سود و زیانی و ترازنامه ای در پیش بینی جریان های نقدی آتی. *تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، ۶(۲۳)، ۸۸-۱۰۱. doi: 10.22034/IAAR.2014.104341
- بولو، قاسم، مرفوع، محمد و قهرمانی، آرین. (۱۳۹۹). تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر هزینه حقوق صاحبان سهام شرکت ها با توجه به نقش عدم تقارن اطلاعاتی و قابلیت مقایسه صورت های مالی. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۷(۶۸)، ۳۳-۶۵. <https://doi.org/10.22054/qjma.2021.39721.1957>
- جمالی، بهزاد، علیپور، سعید و شیخی گرجان، مینا. (۱۳۹۸). بررسی ارتباط بین اختیار مدیران، خالص دارایی های عملیاتی و بازده سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *چشم انداز حسابداری و مدیریت*، ۲(۶)، ۳۱-۴۸. https://www.jamv.ir/article_86968.html
- خلیلی، مهدی، آقایی، محمدعلی و قائمی، محمدحسین. (۱۳۹۸). ارائه الگویی جهت کمی کردن محتوای اطلاعات با استفاده از تئوری اطلاعات. *نشریه پژوهش های حسابداری مالی*،

doi: 10.22108/FAR.2019.116290.1437.۱۸-۱، (۳)۱۱

درخشنده، سیدهادی و احمدی، علی. (۱۳۹۶). ارزیابی نقش باورهای سرمایه‌گذاران بر جهت‌گیری قیمت و حجم معاملات در بازار سرمایه. *دانش مالی تحلیل اوراق بهادار*

۱۰، ۳۳ (۲۰۱۷): ۵۱-۶۳. https://journals.srbiau.ac.ir/article_10083.html

رضایی، زینب، علی احمدی، سعید و کعب عمیر، احمد. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر کیفیت افشای ماهیت کسب‌وکار و عملکرد مالی شرکت بر قضاوت سرمایه‌گذاران حرفه‌ای. *نشریه*

پژوهش‌های حسابداری مالی، ۱۱ (۳)، ۷۰-۵۱. doi: 10.22108.۷۰-۵۱، (۳)۱۱،
/FAR.2019.115526.1415

سجادی، سید حسین و بنایی قدیم، رحیم. (۱۴۰۱). تأثیر مالکیت دولتی بر رابطه بین رقابت اطلاعاتی و پایداری سود. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۹ (۷۵)، ۴۱-۶۸.

<https://doi.org/10.22054/qjma.2022.65345.2340>

فرج زاده دهکردی، حسن، همتی، حسن و سنایی، هاله. (۱۳۹۴). ترازنامه متورم و روش‌های جایگزین برای اجتناب از سودهای غیرمنتظره منفی. *حسابداری مدیریت*، ۸ (۲۷)، ۵۷-۷۰.

https://journals.srbiau.ac.ir/article_8493.html

قرچه مقدم، آذر و همتی، داوود. (۱۴۰۰). تأثیر کیفیت اقلام تعهدی بر رابطه بین باورهای ناهمگن سرمایه‌گذاران و بازده سهام. *چشم‌انداز حسابداری و مدیریت*، ۴ (۴۸)، ۱۱۳-۱۲۵.

https://www.jamv.ir/article_139721.html

مشکی میاوقی، مهدی و الهی رودپشتی، سمانه. (۱۳۹۳). بررسی اثر محافظه‌کاری بر ارزش بازار وجه نقد نگهداری شده. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۴ (۳)، ۲۳-۴۳.

Doi: 10.22051/JERA.2015.1882

نادری، سعید، حیدرپور، فرزانه و یعقوب نژاد، احمد. (۱۳۹۷). رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و همبستگی نرخ رشد شرکت با صنعت. *پژوهش‌های حسابداری مالی و*

حسابرسی، ۱۰ (۳۹)، ۱۹۱-۲۱۸. https://journals.iau.ir/article_545600.html

نبویان، سید مرتضی، نبوی چاشمی، سید علی، داداشی، ایمان و محسنی ملکی، بهرام. (۱۳۹۸). تأثیر ارزش نهایی وجه نقد بر سرعت تعدیل سود تقسیمی سهام با توجه به نقش تعدیل‌کنندگی شوک نقدینگی. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۶ (۶۳)، ۱۵۷-

<https://doi.org/10.22054/qjma.2019.10650.۱۸۷>

نوذری، روح اله، ولی پور، هاشم و غلامی، عبدالخالق. (۱۴۰۱). تأثیر کیفیت گزارشگری مالی بر تصمیم سرمایه‌گذاران با تمرکز بر نقش اطلاعاتی بخش تعهدی نوسانات سود. *تحقیقات*

doi: 10.22034/IAAR.2022.168268.۱۳۲-۱۱۷، ۱۴(۵۶)، حسابداری و حسابرسی

References

- Abel, A. (1983). Optimal investment under uncertainty. *American Economic Review*, 73, 228–233. <https://www.jstor.org/stable/1803942>.
- Ani, M. K. A. (2021). Corporate social responsibility disclosure and financial reporting quality: Evidence from Gulf Cooperation Council countries. *Borsa Istanbul Review*, 21, S25-S37. <https://doi.org/10.1016/j.bir.2021.01.006>
- Artikis, P. G., Diamantopoulou, L., Papanastasopoulos, G. A., & Sorros, J. N. (2022). Asset growth and stock returns in european equity markets: Implications of investment and accounting distortions. *Journal of Corporate Finance*, 73, 102193. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2022.102193>
- Bai, J., Philippon, T., & Savov, A. (2016). Have financial markets become more informative?. *Journal of Financial Economics*, 122(3), 625-654. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2016.08.005>
- Barth, M. E., Li, K., & McClure, C. G. (2023). Evolution in value relevance of accounting information. *The Accounting Review*, 98(1), 1-28. <https://doi.org/10.2308/TAR-2019-0521>
- Beisland, L. A., & Hamberg, M. (2013). Earnings sustainability, economic conditions and the value relevance of accounting information. *Scandinavian Journal of Management*, 29(3), 314-324. <https://doi.org/10.1016/j.scaman.2013.02.001>
- Chen, Q., Schipper, K., & Zhang, N. (2022). Measuring accounting asset informativeness. *The Accounting Review*, 97(4), 209-236. <https://doi.org/10.2308/TAR-2019-0585>
- Dechow, P., & Dichev, I., (2002). The quality of accruals and earnings: the role of accrual estimation errors. *Accounting Review*, 77 (Supplement), 35–59 .Available at SSRN: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.277231>
- Dichev, I. (2017). On the conceptual foundations of financial reporting. *Accounting and Business Research*, 47(6), 617–632 . <https://doi.org/10.1080/00014788.2017.1299620>.
- Dutta, S., & Nezhlobin, A. (2017). Dynamic effects of information disclosure on investment efficiency. *Journal of Accounting Research*, 55(2), 329-369. <https://doi.org/10.1111/1475-679X.12161>.
- Faulkender, M., & Wang, R. (2006). Corporate financial policy and the value of cash. *The journal of finance*, 61(4), 1957-1990. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2006.00894.x>
- Francis, J., LaFond, R., Olsson, P. M., & Schipper, K. (2004). Costs of equity and earnings attributes. *The accounting review*, 79(4), 967-1010. <https://doi.org/10.2308/accr.2004.79.4.967>

- Hann, R. N., Kim, H., Wang, W., & Zheng, Y. (2020). Information frictions and productivity dispersion: The role of accounting information. *The Accounting Review*, 95(3), 223-250. <https://doi.org/10.2308/accr-52658>.
- Hayashi, F. (1982). Tobin's marginal q and average q: A neoclassical interpretation. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 213-224. <https://doi.org/10.2307/1912538>.
- Hsu, C., Jin, Q., Ma, Z., & Zhou, J. (2021). Does voluntary balance sheet disclosure mitigate post-earnings-announcement drift?. *Journal of Accounting and Public Policy*, 40(2), 106821. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2021.106821>.
- Kanodia, C., Singh, R., & Spero, A. E. (2005). Imprecision in accounting measurement: Can it be value enhancing?. *Journal of Accounting Research*, 43(3), 487-519. <https://doi.org/10.1111/j.1475-679X.2005.00178.x>.
- Kothari, S. P., Leone, A. J., & Wasley, C. E. (2005). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of accounting and economics*, 39(1), 163-197. <https://doi.org/10.1111/j.1475-679X.2005.00178.x>
- Merkley, K., Michaely, R., & Pacelli, J. (2017). Does the scope of the sell-side analyst industry matter? An examination of bias, accuracy, and information content of analyst reports. *The Journal of Finance*, 72(3), 1285-1334. <https://doi.org/10.1111/jofi.12485>
- Morck, R., Yeung, B., & Yu, W. (2000). The information content of stock markets: why do emerging markets have synchronous stock price movements?. *Journal of financial economics*, 58(1-2), 215-260. [https://doi.org/10.1016/S0304-405X\(00\)00071-4](https://doi.org/10.1016/S0304-405X(00)00071-4).
- Noordermeer, B., & Vorst, P. (2023). The Informativeness of Balance Sheet Disaggregations: Evidence from Forecasting Operating Assets. Available at SSRN 4338402. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4338402>
- Ohlson, J. A., & Penman, S. H. (1992). Disaggregated accounting data as explanatory variables for returns. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 7(4), 553-573. <https://doi.org/10.1177/0148558X9200700407>
- Pástor, L., & Pietro, V. (2003). Stock valuation and learning about profitability. *The Journal of Finance*, 58(5), 1749-1789. <https://doi.org/10.1111/1540-6261.00587>
- Rajgopal, S., & Venkatachalam, M. (2011). Financial reporting quality and idiosyncratic return volatility. *Journal of Accounting and Economics*, 51(1-2), 1-20. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2010.06.001>
- Susanto, Y. K., Pradipta, A., & Cecilia, E. (2019). Earnings management: ESOP and corporate governance. *Academy of Accounting and*

Financial Studies Journal, 23, 1-13. <https://doi.org/10.34208/jba.v21i2.624>.

Tucker, J.W., & Zarowin, P.A. (2006). Does Income Smoothing Improve Earning Informativeness?. *The Accounting Review*, 81(1), 251-270. <https://www.jstor.org/stable/4093136>.

References [In Persian]

- Aflatoni, A. (2016). Statistical analysis in financial and accounting studies with stata software, *Terme Publications*, first edition. [In Persian]
- Bai Lasheki, L., & Askari, M. R. (2010). Evaluation of the relationship between net operating assets (NOA) and stock returns in companies listed on the Tehran Stock Exchange from 2008 to 2011. *Journal of Economics and Business*, 1(2), 61-73. [In Persian]
- Bari, S., & Foroughi, D., & Moarefi Mohammadi, A. H. (2021). Compilation of the relationship of investor's belief by the method of grounded theory. *Accounting and Auditing Research*, 13(50), 113-130. [In Persian]
- Barzideh, F., & Shahriari, A. (2014). A comprehensive review of the predictive power and information content of profit and loss and balance sheet variables in predicting future cash flows. *Accounting and Auditing Research*, 6(23), 88-101. [In Persian]
- Bolo, Q, Marfoo, M & Ghahrani, A. (2019). The impact of the quality of accounting information on the cost of equity of companies according to the role of information asymmetry and comparability of financial statements. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 17(68), 33-65. <https://doi.org/10.22054/qjma.2021.39721.1957> [In Persian]
- Derakhshandeh, S., & Ahmadi, A. (2017). Evaluating the role of investors' beliefs on price direction and volume of transactions in the capital market. *Financial knowledge of securities analysis*, 51-63. [In Persian]
- Eskanderli, T., (2019). Examining the effect of accruals on the heterogeneity of investors' beliefs and the effect of their interaction on stock returns. *Knowledge of Accounting and Management Audit*, 8(29), 149-160. [In Persian]
- Meshki M, M., & Elahi_Roudpashti, S. (2013). Investigating the effect of conservatism on the market value of cash held. *Experimental Accounting Research*, 4(3), 23-43. Doi: 10.22051/JERA.2015.1882. [In Persian]
- Naboiyan, M, Nabavi Ch, A., Dadashi, I, & Mohseni, B. (2018). The effect of the final value of cash on the speed of adjustment of stock dividend according to the moderating role of liquidity shock. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 16(63), 157-187. <https://doi.org/10.22054/qjma.2019.10650>. [In Persian]
- Sajjadi, S. H., & Banabi G, R. (2022). The effect of state ownership on the relationship between information competition and earnings

- sustainability. *Empirical Studies of Financial Accounting*, 19(75), 41-68. <https://doi.org/10.22054/qjma.2022.65345.2340>. [In Persian]
- Esna Ashari, H., Asadi, G., & Kahraei, E. (2020). The relationship between earnings management patterns and investors' perceptions. *Journal of Financial Accounting Research*, 12(3), 45-62. [In Persian]
- Farajzadeh Dehkordi, H., Hemti, H., & Sanai, H. (2014). Inflated balance sheets and alternative methods to avoid negative windfalls. *Management Accounting*, 8(27), 57-70. [In Persian]
- Garcheh Moghadam, A., & Hemti, D. (2021). The impact of accruals quality on the relationship between investors' heterogeneous beliefs and stock returns. *Accounting and Management Perspective*, 4(48), 113-125. [In Persian]
- Jamali, B., Alipour, S., & Sheikhi Gurjan, M. (2019). Investigating the relationship between managers' discretion, net operating assets and stock returns in companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Accounting and Management Perspective*, 2(6), 31-48. [In Persian]
- Khalili, M., Aghaei, M. A., Qami, M. H. (2019). Presenting a model to quantify information content using information theory. *Journal of Financial Accounting Research*, 11(3), 1-18. [In Persian]
- Naderi, S., Heydarpour, F., & Yaqubnejad, A. (2018). The relationship between the quality of accounting information and the correlation of the company's growth rate with the industry. *Financial accounting and auditing researches*, 10(39), 191-218. [In Persian]
- Nowzari, R., Valipour, H., & Gholami, A. (2022). The effect of financial reporting quality on investors' decision, focusing on the informational role of the accrual part of profit volatility. *Accounting and auditing research*, 14(56), 117-132. [In Persian]
- Rezaei, Z., Ali Ahmadi, S., & Kaab Umair, A. (2019). Investigating the effect of the quality of disclosure of the nature of the business and financial performance of the company on the judgment of professional investors. *Journal of Financial Accounting Research*, 11(3), 51-70. [In Persian]

استناد به این مقاله: حیدری سورشجانی، زهرا، فروغی، داریوش، رهروی دستجردی، علیرضا. (۱۴۰۳). آگاهی‌بخشی دارایی‌های حسابداری با توجه به عوامل ذاتی و اختیاری و باورهای سرمایه‌گذاران: بررسی اثرات کیفیت سود حسابداری، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۱(۸۲)، ۴۲-۱. DOI: 10.22054/qjma.2024.79868.2571

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.